

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

4. De temporibus Ordinationum. Ubi etiam de Interstitiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

Circa Primam Tonsuram & quatuor Minores pariter nihil determinavit, requirit tamen c. 4. satis aperte annos discretionis, & juxta c. fin. h. t. in 6. debet suscipiens eos, egressus esse infantiam, adeoque septenniū major. Aliqui putant, antequam vel decimum ætatis annum raro adesse annos discretionis pro Minoribus Ordinibus suscipiendis: alii pro Acolytatu exigunt duodecimum: alii meo judicio melius relinquunt arbitrio Ordinantis. Qui dubitat positivè, num habeat legitimam ætatem, requisitam ad Ordinem, quem vult suscipere, & rationem probabilem habet, quod adeptus sit, suscipit licitè; non verò, qui dubitat negativè, in neutram partem habens rationem probabilem; quia prohibitio est in possessione, & certa, adeptio autem ætatis dubia: certum autem prævaler dubio.

23 9. Debita scientiæ carentes. Nam Trid. Sess. 23. c. 4. 11. 13. § 14. pro prima Tonsura exigit, ut quis noverit rudimenta fidei, item legere & scribere: pro Minoribus, ut quis intelligat linguam Latinam: pro Subdiaconatu & Diaconatu, ut sciant illa, quæ ad officium ipsorum, & Ordinem exercendum necessaria sunt; putant tamen multi, licitè ordinari posse, qui necdum scit modum recitandi Breviarium, cum possit recitare cum socio perito: pro Presbyteratu, ut Ordinandus prævio examine idoneus comprobetur cum ad docendum populum scitu necessaria ad salutem, tum ad Sacramenta administranda: nondum tamen requiritur præcisè pro Sacerdotio ea scientia, quæ necessaria est Confessario, quia ad hoc Sacramentum administrandum opus est speciali *Approbatione* Episcopi post prævium examen, nisi aliunde constet de illius idoneitate, pro *cura animarum*. Trid. c. 15.

24 10. Competenti morum probitate destituti. Nam Trid. S. 23. c. 5. 13. 14. cit. pro ordinandis Minoribus exigit bonum testimonium Parochi, vel Magistri Scholæ: ubi educantur, de vita eorum & moribus: pro Subdiaconis & Diaconis præter bonum testimonium, ut sint in Minoribus Ordinibus jam probati, & confidant de se, quod Deo adjuvante continentiam servare possint: pro Presbyteris præter bonum testimonium, ut sint viri in Ministeriis Sacris jam piè fideliterque versati, eaque pietate & castis moribus conspicui, ut præclarum bonorum operum exemplum & vitæ monita alii ab ipsis expectare possint. Ratio est clara, quia Clerici, præsertim Sacerdotes, sunt Legati Dei, Vicarii Christi, Pastores gregis, & Duces populi: sed hæc status sublimitas utique exigit insignem vitæ morumque integritatem, ac omnigenæ virtutis ornatum; alias enim non modò se ipsos perdunt, sed & alios perversò suò exemplo in exitium trahunt.

25 11. Denique Irregularitate quacunque impediti, quas omnes memoriæ causâ aliqui his versibus comprehensas exprimunt:

Infirmus: demens: vitiat: foemina: servus:
Infamis: novus: ignoras: Baptismate peccans,
Ordinè: occidens: mutilans. bigamisque:
nothisque:

Hæresis: obstrictus: pauper: puer exulat aris.
De multis in hoc titulo egimus, uti de *demente*: *foemina* (vel potius hermaphrodito; nam foemina Jure Divino Ordinum est incapax) *infamis* (quod etiam *pauper*, si est persona vilis, referri potest) & *criminoso*: de *Novo* (seu Neophyto) *ignorante*: *puero*. De reliquis agemus tum in hoc libro I. tum in V. scilicet de *Infirmis*, & *Vitiato* ad titulum 20. de Corpore vitiatis: de *Servo* ad tit. 18. de servis non Ordinandis: de *Bigamo* ad tit. 21. de bigamis non Ordinandis: de *Notho* seu illegitimè nato, ad tit. de Filiis Presbyt. de *Obstricto* ad tit. 19. de obligatis ad ratiocinia. In lib. V. autem de *peccante in Baptismate* ad tit. 9. de Apostatis & reiterantibus Baptisma: de peccante in Ordine ad tit. 17. de Clerico excomm. &c. ministrante, & ad tit. 18. de Clerico non Ordinato ministrante: de *occidente*, & *mutilante* ad tit. 12. de Homicidio voluntario: demum de *Hæresi* ad tit. 7. de Hæreticis.

Dico 3. Ad Subdiaconatum, vel alium Ordinem Sacrum, nullus promovetur licitè sine Titulo Menfæ. Trid. S. 21. c. 2. de Ref. Poena Episcopi aliquem Ordinantis sine Titulo Menfæ est obligatio cum alendi (nisi Ordinatus de sua vel paterna hereditate subsidium vitæ habeat) usque dum ei provideat de Beneficio. c. 2. 4. § 16. de Preb. transique hoc onus tantum reale ad successores Ordinantis. per c. 16. cit. Si verò Episcopus careret omni culpa, etiam hæc obligatio cessaret in ipso, & transfret ad Vicarium Generalem, vel alium, qui culpabiliter admisit, vel per fraudem intrusit destitutum Titulo: tenebitur tamen Ordinans in horum defectum; cum hæc obligatio imposita sit non tam in poenam, quam in honorem Status Clericalis, ne cum hujus dedecore Ordinatus debeat mendicare, vel sordidum quæstum facere. Trid. lo. cit. Is verò, qui dolosè se intrusit sine Titulo, incurrit suspensionem. can. 1. 2. d. 70. quam poenam sustulit quidem c. 16. cit. sed Trid. rursus probabilis innovavit, quia in fine addit: *Antiquorum Canonum pœnas super his innovando*.

§. 4.

De Temporibus Ordinationum. Ubi etiam de Interstitiis.

Sciendum, non solum certa tempora & dies pro collatione Ordinum designatos esse à Jure, sed etiam certa temporum intervalla, seu *interstitia*, ut vocant, quæ intercedere debent inter Ordinem inferiorem susceptum, & superiorem conferendum: siquidem Ordines *gradatim* conferri debent (non per saltum) incipiendo ab inferioribus, nempe à prima Tonsura, & 4 Minoribus, tum progrediendo ad Subdiaconatum, Diaconatum, & Presbyteratum. c. un. de Clerico per saltum promot. Ordo tamen superior, quem quis nondum initiatus inferior suscipit, valet, excepto probabilis Episcopatu, qui essentialiter præsupponit Sacerdotium prius collatum. Inferior autem Ordo, qui fuit prætermisus, debet postea suppleri, si rescizatur omisio. c. un. cit.

Dico

Dico 1. Tempora seu dies, quibus conferri debent Ordines Majores, Subdiaconatus, Diaconatus, Presbyteratus, sunt Sabbatha quatuor Temporum, Sabbathum Dominicam Passionis præcedens, & Sabbathum sanctum. c. 1. §. 1. b. t. Ex rationabili tamen causa, v. g. ob multitudinem Ordinandorum, vel infirmitatem Ordinantis, licet Episcopo continuare Ordinationem, vel transferre in diem Dominicam sequentem, si tam ipse, quam Ordinandi, eosque continuaverit jejunium; quia vespere Sabbathi & tempus Matutinum Dominicæ reputantur in Ordine Ecclesiastico pro una die. c. 13. eod. Si continuaverit jejunium, inquam; nam juxta c. cit. can. 1. d. 67. & receptam consuetudinem Episcopus debet saltem in illo die, quo Ordines confert, præmittere Ordinationi jejunium (ut & ipsi Ordinandi debent esse jejuni) ad exemplum Apostolorum, qui, antequam Paulum & Barnabam ordinarent, prius jejunantes orantes imposuerunt eis manus. Act. 13.

Et hinc etiam Ecclesia selegit solennia fidelium jejunia pro temporibus Ordinationum, ut preces & orationes Ecclesiæ impetretur major Ordinandis gratia. Sed nec Ordinans, nec Ordinandi, jejunare pridie tenentur, si Ordinatione fiat extra tempora, quibus aliâ præceptum est jejunium ab Ecclesiâ; quia hæc obligatio non potest probari. Dixi, Majores; nam prima Tonsura quolibet anni die, & horâ, conferri potest, ut patet ex Pontificali Romano, & consuetudine. Ordines Minores autem quovis die Dominico aut festo, quod celebratur in foro, sed manent tamen. c. 1. §. 3. cit. Pontif. Rom. de Ordin. conferend. Episcopatus, seu Consecratio Episcopi, conferri debet die Dominica. can. 5. d. 75. suffragante consuetudine. Extra tempora assignata (excluso privilegio Apostolico) illicitè conferuntur & suscipiuntur Ordines; cujusmodi privilegium (citra communicationem, qua aliâs gaudent alii Religiosi) concessit Gregor. XIII. Societati JESU per Bull. Pium. §. utile, vi cuius extra tempora, & non servatis interstitiis, ejus alumni possunt suscipere Ordines Majores etiam tribus diebus festis continuis. Aliorum verò Regularium, quo gaudebant ante Trid. quoad susceptionem Majorum Ordinum extra tempora, privilegium ab eodem revocatum est. Sess. 23. c. 8. de Ref. juncta Sess. 25. c. 22. de Regular.

Dico 2. Inter unum & alterum Ordinem de jure servanda sunt interstitia, seu intervalla unius anni, scilicet à susceptis Ordinibus Minoribus usque ad Subdiaconatum, ab isto usque ad Diaconatum, ab hoc usque ad Presbyteratum semper intercedere debet spatium unius anni, nisi aliud Episcopo expedire magis videatur. Trid. Sess. 23. c. 11. §. 14. Inter primam Tonsuram verò & Minores, uti & inter ipsos Minores, non necessariò observandum est aliquod interstitium, sed eodem die possunt omnes conferri, ut declarat praxis, præsertim Germaniæ. Annus non debet computari Mathematicè, sed moraliter, ut habet communis, & declaratio Cardinalium: quare sufficit annus Ecclesiasticus, v. g. à Quadragesima ad Quadragesimam, à Pentecoste ad Pentecosten, etiam si altero anno citius veniat Quadragesima, vel Pentecoste,

& annus Solaris ab ultima Ordinatione nondum integer effluerit, seu 12. menses: ac vicissim à fortiori sufficit, si annus Solaris jam fluxit; nondum tamen annus Ecclesiasticus. Ratio requirendi hæc interstitia fuit, ut in eis accrescat cum ætate ac tempore major vitæ meritum, majorque doctrina & aptitudo ad tam sublime ministerium, ac insuper major concilietur Ordinibus æstimatio, & Ordinationis reverentia. Porro specialiter cautum est in Trid. c. 13. §. 14. cit. ne duo Sacri Ordines eodem die conferantur, etiam Religiosis, non obstantibus quibuscunque privilegiis. Neque Subdiaconatus cum minoribus spectato jure conferri potest eodem die. c. 2. de eo, qui surtitivè. Trid. c. 11. cit.

Ex dictis inferitur 1. Neminem, præter Papam, posse dispensare ad conferendos & recipiendos Ordines extra tempora, à jure statuta, nisi cui ille concesserit; quia Papæ soli competit potestas dispensandi in jure Communi. 2. In Interstitiis verò concessum esse Episcopis dispensare, ut indicat Trid. loc. cit. non verò Prælati Regularibus cum suis Religiosis. Capitulum tamen Cathedrale Sede vacante, & Vicarius Generalis, quando dare possunt litteras dimissorias, in Interstitiis dispensare valent, ut DD. communiter deducunt. Sed notandum diligenter est, ut Episcopus, vel Capitulum &c. dans Dimissorias, iis inferat, se dispensare in Interstitiis, si dispensandum esse judicent: nam Episcopus alienus, ad quem dimittunt, propter defectum jurisdictionis dispensare nequit. Causa dispensandi sufficiens est 1. necessitas, si nempe est defectus Ministrorum Ecclesiæ, vel Ordinandus habet actum beneficium. 2. Utilitas Ecclesiæ, si nimirum ab Ordinando speratur Ecclesiæ impendendum magnum obsequium. 3. Si Ordinandus sit Canonicus Cathedralis vel Collegiatus Ecclesiæ: si sit Doctor, vel Licentiatus, vel Baccalaureus SS. Theologiæ, vel huic studio per triennium sedulam navavit operam: si sit Doctor vel Licentiatus Juris, vel utriusque, vel saltem Canonici: si annum ætatis vigesimum sextum jam exegerit, vel parentes ejus quinquagesimum, & pro solatio suo Ordinationem filii urgeant. Atque has causas adducunt multi ex declaratione Cardinalium, quæ tamen in ultimo casu requirit, ut petens dispensationem in Interstitiis, per triennium in habitu Clericali laudabiliter jam vixerit. De reliquo certum est, quod minor causa, nempe quæcunque Episcopo videtur rationalis, requiratur ad dispensandum, ut quis intra annum à Minoribus ad Subdiaconatum, & ab isto ad Diaconatum promoveatur, quam ut à Diaconatu ad Presbyteratum; quia Trid. pro dispensatione in prioribus Interstitiis non facit mentionem necessitatis vel utilitatis Ecclesiæ, bene tamen in posterioribus. P. Engel n. 20. reprehendit illam consuetudinem, qua passim sine defectu personarum & necessitate Ecclesiæ intra annum, vel etiam intra unam Quadragesimam, omnes Sacri Ordines alicui conferuntur, & in Sacerdotem ac vitæ Spiritualis magistrum promoveretur, qui vix cepit esse discipulus, nec Mundanos adhuc mores depofuit. Et nuper In-

noc. XII. in Const. *Speculatores* an. 1694. magis restrinxit Episcoporum potestatem, onerando eorum conscientias strictissime, si sine causis magis rationalibus dispensent in Interstitiis. Superiores Societatis nostrae habent quidem potestatem à Greg. XIII. dispensandi in Interstitiis, uti & ad receptionem Ordinum extra tempora, cum suis subditis, sed ea quoad Interstitia reservatur Provinciali, quoad tempora Ordinationum verò soli Generali, ut declaratur in *Compendio Privilegiorum* ejusdem Societatis.

- 31 Quæres. in quo loco conferendi sint Ordines? R. 1. Omnes conferendi sunt intra diocesim Episcopi Ordinantis. Trid. *Sess. 6. c. 5. de Ref.* ubi insuper prohibetur Episcopus proprios subditos ordinare in aliena diocesi sine expressa licentia Ordinarii loci sub pœna suspensionis latæ sententiæ ab exercitio omnium Pontificalium, adeoque etiam à collatione omnium Ordinum. Pariter ipse Ordinatus ipso jure suspensus est ab executione Ordinum, qui sic suscepit Ordines Majores, unum vel plures, quamdiu placuerit Ordinario loci. Trid. *loc. cit. Bull. Pii II. cum ex Sacrorum. 1461.* R. 2. Ordines Majores conferendi sunt in Ecclesia Cathedrali, vel saltem, si Episcopus versetur in alio loco suæ diocesis, in Ecclesia digniori illius loci, ac præsentem Clero. Trid. *S. 23. c. 8.* quia verò ibi nullo verbo indicatur præceptum, saltem grave peccatum non erit, si Episcopus contraveniat. Deberent autem conferri Ordines durante Missa, per *c. 28. de Elect.* suffragante praxi, exceptis tamen 4. Minoribus.

§. 5.

De pœnis malè Ordinantium, & malè Ordinari se permittentium.

- 32 Sciendum, quod Episcopus contra prohibitionem SS. Canonum scienter conferens Ordines, eosque scienter suscipiens, semper uterque peccet, non tamen semper incurrant pœnas Ecclesiasticas, utpote quas Jura ferè pro 5. tantum casibus decreverunt, nimirum 1. in conferentem & recipientem Ordines extra tempora. 2. ante ætatem legitimam, aut illiterato, vel conjugato. 3. sine Titulo Mensæ. 4. in ordinantem non subditum sine licentia Episcopi proprii. 5. in ordinantem in aliena diocesi sine consensu Ordinarii loci. De pœnis Ordinantium & Ordinatorum sine prævio scrutinio dicitur *tit. 12. seq.* De pœnis, quas incurrit Episcopus ordinans in aliena diocesi sine licentia, dixi in §. 3. & 4. utrobique in fine: nunc de reliquis.

- 33 Dico 1. Pœna Ordinantis extra tempora à jure statuta est suspensio, saltem ferendæ sententiæ, à collatione Ordinis illicitè collati, & istò superiorum. *c. 2. 8. 13. h. t.* Pœna verò taliter Ordinati (nimirum in Sacris) est pariter suspensio ab executione Ordinum susceptorum, per Jura *citt.* & quidem suspensio latæ sententiæ juxta Bull. Pii II. *Cum ex Sacrorum. 1461.* Si verò ministrat ante absolutionem in Ordine sic malè suscepto, incurrit irregularitatem (quod semper contingit, quotiescunque aliquis ante absolutionem obtentam ministrat in aliquo Or-

dine, qui irretitus est censurâ) dispensabilem tamen à proprio Episcopo. *c. 16. eod.* Qui verò eodem die confert alicui duos Ordines Majores, vel intra duos quidem dies, sed continuato eodem jejuniis, suspenditur saltem per sententiam à collatione utriusque Ordinis, recipiens verò tantum ab executione Ordinis ultimum suscepti. *c. 13. cit. in fine.*

Dico 2. Pœna Ordinantis ante legitimam ætatem est iterum suspensio ferendæ tantum sententiæ, non latæ. *c. 14. eod.* Sed intellige de conferente Ordinem aliquem ex Majoribus; nam conferens primam Tonsuram alicui ante legitimam ætatem, vel illiterato, vel conjugato, quem Jus ordinari non permittit, ipso jure suspensus est per annum à collatione Tonsuræ. *c. fin. eod. in 6.* quæ tamen pœna non extenditur ad conferentem Ordines Minores ante ætatem præscriptam; quia de his Jura tacent, nec ullam pœnam statuunt. Pœna autem taliter Ordinati est suspensio ab executione Ordinis Sacri, quem mala fide suscepit ante ætatem legitimam, & quidem in perpetuum, nempe usque dum absolutionem impetret, quam ei dare potest Episcopus, vel Confessarius privilegiatus. Potest præterea talis puniri privatione beneficii Ecclesiastici, vel alio modo. Bull. Pii II. *citt.* Nulla tamen pœna reperitur statuta in eum, qui ante legitimam ætatem suscepit primam Tonsuram, vel Ordinem non Sacrum.

Dico 3. Pœna Ordinantis non-subditum sine Superioris proprii consensu est suspensio latæ sententiæ à collatione omnium Ordinum per integrum annum: Ordinati verò (intelligite in Majoribus) ab executione susceptorum Ordinum, quamdiu proprio ejus Ordinario videbitur expedire. *c. 2. h. t. in 6. Bull. Pii II. cit. Trid. S. 23. c. 8. de Ref.*

Notandum verò est, quod hæc pœnæ sint decretæ in scienter, temerè, vel cum affectata ignorantia indebitè conferentes & suscipientes Ordinem aliquem Sacrum, secundum Jura *citt.* ac proinde non incurrantur ab iis, qui laborantes ignorantia probabili, vel probabili ratione nixi, quod licitè agant, conferunt vel recipiunt; cum non peccent graviter: pœnæ autem tam graves non incurrantur sine gravi culpa.

TITULUS XII.

De Scrutinio in Ordine faciendo.

SUMMARIUM.

1. Scrutinium seu examen Ordinandorum est triplex.
2. Quinam teneantur subire examen.
3. Super quibus rebus illud instituendum. Ubi etiam de singulorum Ordinum officio proprio.
4. Interrogatus in actuali Ordinatione Sacellanus de dignitate Ordinandorum potest affirmare, esse dignos, licet privatim sciat alicujus impedimentum.
5. Nec Ordinandus tenetur prodere suum defectum occultum, propter quem repelleretur ab Ordinibus.
6. Quæ sit pœna Ordinantis & Ordinati sine Scrutinio.
7. An valeat Ordinatio indigni.

Sci-